

Brussel, 9 april 2020

MEDEDELING AAN DE GEMEENTEN

Geachte dames, geachte heren,

- **Betreft:** **Covid-19 – Begrafenissen en lijkbezorging – Maatregelen en aanbevelingen**

1. Transport van overledenen

Deze maandag, 7 april 2020, heeft de Regering in eerste lezing een ontwerp van bijzonder volmachtbesluit aangenomen met betrekking tot het vervoer van overledenen in het kader van de gezondheids-crisis van Covid-19.

Dit ontwerp van bijzonder volmachtbesluit bepaalt dat in afwijking van artikel 16, derde lid, van de ordonnantie van 29 november 2018 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging, het transport van het lichaam van de overledene (al dan niet overleden door het Covid-19-virus) onmiddellijk richting het mortuarium of funerarium gebeurt, vanaf het moment dat de geneesheer die het overlijden heeft vastgesteld, een attest heeft opgesteld als bedoeld in artikel 28, § 1, eerste lid, van voornoemde ordonnantie dat het een natuurlijke doodsoorzaak betreft en dat er geen gevaar is voor de volksgezondheid.

Voor zover een persoon die niet is overleden aan het Covid-19-virus toch mogelijk drager is, moet het risico dat verband houdt met de mogelijkheid dat het Covid-19-virus nog steeds aanwezig is op de lichamen van de overledenen, tot een minimum worden beperkt overleden tot drie dagen na overlijden en dienvolgens om de behandeling van het lichaam op één plaats te centraliseren (bijvoorbeeld het attest van de beëdigd geneesheer waarvan de toestemming voor crematie afhangt), terwijl wordt vermeden dat de omgeving en / of woning van de overledene wordt besmet.

Door alle interventies van reeds overbelaste artsen te bundelen op dezelfde plaats, wordt ook de vermenigvuldiging van de contacten met de omgeving van de overledene vermeden en zo een mogelijke verspreiding van het virus vermeden door het respecteren van de maatregelen van “social distancing” opgelegd door de federale overheid.

Deze maatregel geldt voor de duur van de gezondheids-crisis in verband met de COVID-19-epidemie.

2. Crematievergunning – Advies van de beëdigd geneesheer

Ondanks de context van de huidige gezondheids-crisis blijft het attest van de beëdigd geneesheer, bedoeld in artikel 28, § 1, tweede lid, van de ordonnantie van 29 november 2018 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging, vereist.

Er is geen hoger gezondheidsrisico voor Covid-19-besmetting voor artsen in vergelijking met andere luchtwegaandoeningen (bv. Tuberculose). Bij gebrek aan een met bijzondere redenen omklede rechtvaardiging in het licht van de huidige gezondheids-crisis, kan niet worden afgeweken van het legitieme doel dat de wetgever nastreeft door deze verplichting tot tweede controle door de beëdigd geneesheer op te leggen, namelijk de bestrijding van misdaad en verdachte sterfgevallen vermoed als natuurlijke overlijdens. Het handhaven van deze voorwaarde lijkt bovendien gerechtvaardigd in deze periode van lockdown, die huiselijk en gezinsgeweld vermenigvuldigt en de facto het risico op helaas hieruit volgende overlijdens verhoogt.

Bovendien verifiëren de beëdigde geneesheren, ter gelegenheid van hun tweede verificatie van het overlijden, ook de aanwezigheid van een batterij-implantaat (pacemaker) in het lichaam van de overledene om de afwezigheid van risico op ontploffing in het crematorium zoveel mogelijk te garanderen. Het lijkt daarom essentieel om deze tweede verificatie door de beëdigd geneesheer te behouden.

Om bovenstaande redenen zullen de gemeenten erover waken dat zij strikt voldoen aan de verplichting van dit tweede advies van de beëdigd geneesheer zoals voorzien in artikel 28, § 1, tweede lid, van voornoemde ordonnantie.

3. Mogelijkheid voor de gemeenten om tijdens de gezondheids crisis samen te werken met het CIBG voor de implementatie van de elektronische procedure voor de crematievergunning ingesteld in het kader van het opstellen van de “overlijdensakte”

In het kader van de Covid-19-gezondheids crisis worden gemeenten aangemoedigd om de elektronische procedure voor de overlijdensattesten te gebruiken om onnodige verplaatsingen en onnodige fysieke procedures tot een minimum te beperken voor de gemeentelijke administraties.

Dankzij het elektronisch loket dat is ontwikkeld door het CIBG, IRISbox, maakt een procedure de uitwisseling van documenten en het ondertekenen van akten tussen de administratie, begrafenisondernemers en crematoria met betrekking tot de overlijdensattesten. Binnen dit kader, om de aanvragen voor crematie via elektronische weg toe te staan, is het voor het CIBG mogelijk om het formulier per gemeente zoveel mogelijk te personaliseren door aanpassing van de intraformuliergegevens (lijst van plaats van overlijden en toegepaste tarieven). De gemeenten worden daarom uitgenodigd om samen te werken met het CIBG en alle informatie te verstrekken die nodig is om het gebruik van dit online formulier zoveel mogelijk te vergemakkelijken.

- Hoe werkt dit concreet?

- De verzoeken worden gedaan door begrafenisondernemers in IRISbox Entreprise en worden in de backoffice verwerkt door gemeenteambtenaren.
- Eenmaal geaccepteerd, bezorgen ambtenaren de documenten voor het transport van het lichaam en de begrafenis aan de begrafenisondernemers.

Merk op dat de meeste plaatselijke besturen Irisbox al gebruiken om burgers en bedrijven 24/24 en 7 op 7 in staat te stellen verbinding te maken om online documentenaanvragen in te dienen of administratieve stappen te zetten. Verbinding is mogelijk via een eID-kaart, de itsme mobiele applicatie of via een token. Bovendien kunnen transacties worden gedaan met een creditcard of bankkaart, afhankelijk van de betreffende administratie, via het beveiligde geïntegreerde elektronische betalingsplatform Ogone / Ingenico.

- Contactpersoon: Bvanaelst@cibg.brussels.

4. Omzendbrief betreffende de ordonnantie van 29 november 2018 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging

De mededeling aan de gemeenten van een omzendbrief betreffende de uitvoering van de ordonnantie van 29 november 2018 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging wordt uitgesteld vanwege de huidige Covid-19-gezondheids crisis, die meer dringende maatregelen vereist.

Er is echter al een punt uit deze omzendbrief dat hier moet worden vermeld.

Het betreft de reikwijdte van artikel 16 van de ordonnantie, betreffende het transport van de stoffelijke overschotten. Uit dit artikel blijkt dat de organisatie van het lijktransport niet meer onder de exclusieve bevoegdheid van de gemeenten valt, aangezien deze activiteit meer en meer wordt uitgeoefend door uitvaartondernemingen. Feit blijft dat de gemeenten hun politiemacht over deze transporten behouden.

Het transport van de overledene naar een tijdelijke plaats (meestal het huis of het funerarium waar families zich rond de overledene kunnen verzamelen) in afwachting van zijn overplaatsing naar het crematorium of naar zijn begraafplaats is nu mogelijk vanaf het moment dat de geneesheer die het overlijden vastgestelde, heeft vastgesteld dat het een natuurlijk overlijden betreft en dat het vervoer van het stoffelijk overschot geen risico vormt voor de volksgezondheid.

Nochtans vernemen we dat bepaalde Brusselse gemeenten weigeren dat de begrafenisondernemers het lichaam van een overledene van de plaats waar hij stierf (meestal het ziekenhuis) naar die tijdelijke plaats overbrengen, voordat de overlijdensakte is geregistreerd bij de gemeente, die soms als pijnlijk wordt aangevoeld door families die bij de overledene willen zijn op een plek die meer gepast is dan de plaats van overlijden.

Artikel 16, derde lid, van de ordonnantie bepaalt echter uitdrukkelijk dat dergelijk transport is toegestaan, zodra de arts die het overlijden heeft vastgesteld een attest heeft opgesteld waarin wordt verklaard dat het een natuurlijk overlijden betreft en dat er geen gevaar is voor de volksgezondheid.

Merk op dat deze verduidelijking tijdelijk moet worden gekoppeld aan punt 1 van deze mededeling betreffende de ontwerp van het bijzonder volmachtbesluit met betrekking tot het transport van de overledenen in het kader van de Covid-19-gezondheids crisis.

Eventuele vragen kunt u stellen op het volgende adres: dagj.bpl@gob.brussels.

De Directeur-generaal,

Rochdi Khabazi